

Že so mu omagovala roke, pred očmi se mu je meglilo, srce se mu je hotelo ustaviti, v prsih ga je peklo, ko se je drevo nagnilo, zaječalo. Še par udarcev, in zvrnilo se je šumeč in hrumeč na cesto.

„Tako . . . Moje delo je dokončano . . .“ se je oddahnil Rok. „Prvi sem videl črno smrt, Bog daj, da tudi zadnji!“

Zagnal je sekiro v grmovje in odšel omahovaje proti vasi, truden in izmučen do smrti . . . —

Župnik je začuden planil kvišku, ko so ga tisto noč vzbudili iz spanja močni udarci po vratih.

Odprl je okno in povprašal: „Kaj je?“

„Hitro, gospod, grešna duša prosi še, da bi jo izpovedali!“ je zaječal Križaj ob vratih.

Naglo se je župnik opravil, šel v pritličje in odprl vrata.

„Križaj — ti?“ se je začudil.

„Da, gospod, in smrt me tišči za vrat. Rad bi prišel v sveti raj, zato sem Vas prišel motiti. Hitiva, zakaj dolga je rešta mojih malopridnosti . . .“

„Stopi v sobo!“ je dejal župnik, podal Križaju roko in mu pomagal.

V sobi se je Rok onemogel zgrudil na stol in začel moliti.

Mrzel pot mu je stopil na čelo in oči so se mu že motile, ko je končal izpoved in prosil: „Gospod, na cesti leži posekano drevo. Pred vasjo je. Tam je izginila nocojšnjo noč črna smrt. Iz lesa ukažite narediti podobo mojega patrona in naj sezidajo tam kapelico! . . .“

Glas mu je pojemał.

„Kaj si videl tam, Rok?“ je vprašal župnik, a Križaj ga ni več slišal, ker se je onesvestil.

Tisti hip je planil iz gostilne ob cesti visok zubelj proti nebu, a nikogar ni bilo, da bi bil šel gasiti.

Proti jutru je Križaj umrl — zadnji, ki ga je vzela črna smrt.

Tisti večer, ko so ga pokopali, pa je sedel stari župnik k mizi in odprl kroniko. In vsa groza tistih dni je bila v prvih črkah in besedah, ko je zastavil gosje pero in začel pisati o kuži: — Anno Domini MDCLXXXII . . . —



SPOKORNIK.

A. S. Homjakov — Al. Benkovič.

Po trdih grudah, prašni njivi,
da mogel nisem več od muk,
od jutra v noč orač trpljivi
jaz vodil težki svoj sem plug.

Zadosti; s tolpo podivjano,
z brezumjem krepko se boreč,
izgubil svojo moč sem rano,
ne morem več, ne morem več!

Čas je počitka! O livade!
Tišina ti polja in vod!
In od vejičja rasti mlade,
spleteni nad globeljo svod!

Le enkrat v sence blagodejne
naj sklonim se čez šumni vir,
naj moje prsi, prsi žejne,
v sé dihajo večerni mir!

Otrem naj čelo, mokro znoja!
Ves prašen sem od dela, glej!
. . . Brezumnik! Tebi ni pokoja,
počitka ne; naprej, naprej!

Glej njivo, skrb te čaka mnoga,
in daleč ni več do noči —
Pokonci, leni suženj Boga!
Le nujno! ti Gospod veli.

O, mnogo stane žitje tvoje,
odkupljen s križem si, krvjo;
orač, dovrši delo svoje!
Pogumen bori se krepko! —

Pred glasom groznega pozvanja
s trepetom klanjam se ječeč,
a Ti brezumnega mrmranja,
o Bog, ne spomni se sodeč!

Zvršit grem v trudu zdaj in v poti,
kar sam določil si mi Ti,
očesa ne zaprem v dremoti,
in borba me ne oslabi.

Ne puščam pluga, rob lenjivi,
poprej ne ganem se odtod,
da bo pripravljeno na njivi
za Tvojo setev, o Gospod!

